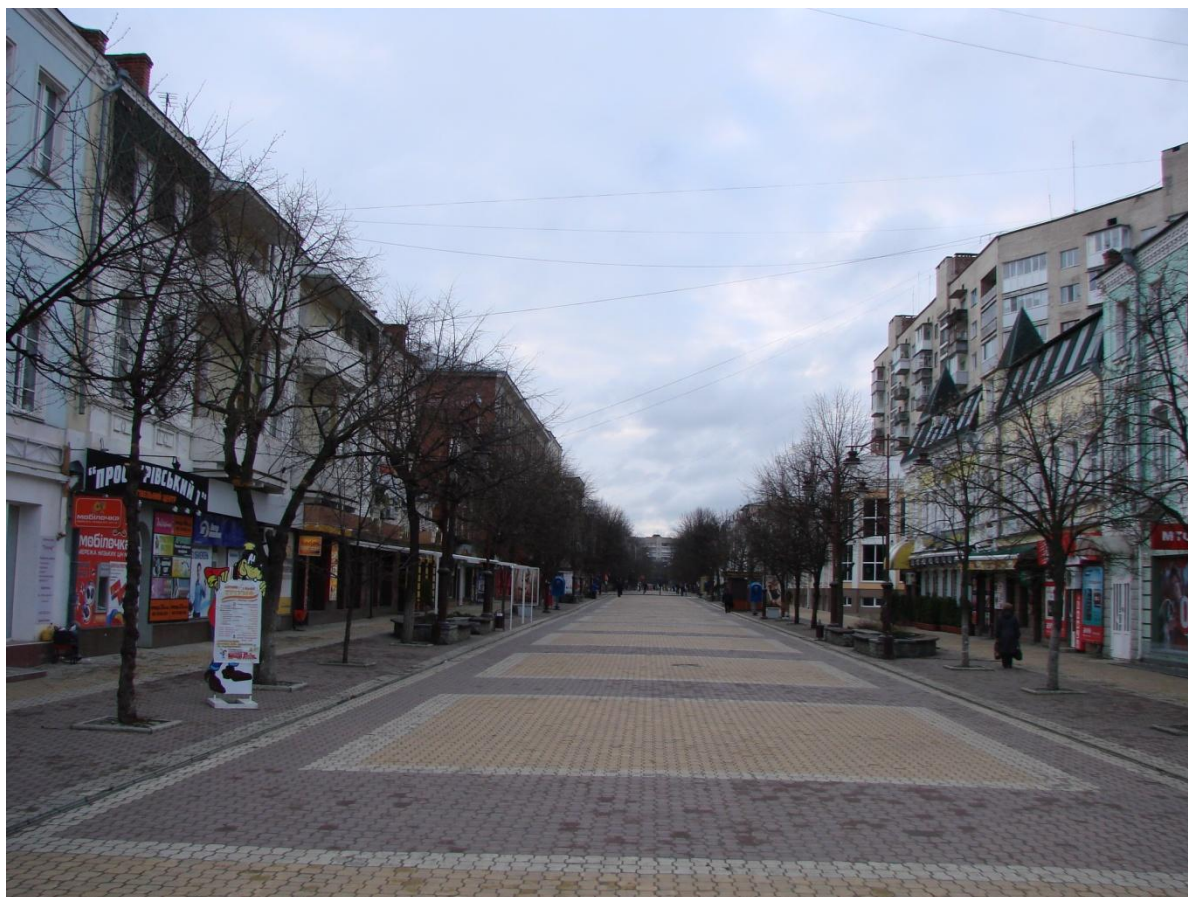

Хмельницька міська територіальна громада
Управління культури і туризму
Централізована бібліотечна система
Центральна публічна бібліотека

ЇХНІМИ ІМЕНАМИ НАЗВАНО ВУЛИЦІ РІДНОГО МІСТА

Інформаційний буклет

Хмельницький
2022

У виданні зібрані відомості про перейменування деяких вулиць у м. Хмельницькому. Подано інформацію про місце розташування, час заснування та перейменування вулиць, коротку історичну довідку, а також інформацію про персоналії, якщо її іменем названо вулицю, QR-коди.

Видання розраховане для широкого кола користувачів.

Сьогодні у Хмельницькому налічується 972 вулиці і провулків, проїздів та майданів. Вони несуть на собі печать історії міста, історії держави, зміни систем та режимів.

Протягом останніх восьми років, після початку російсько-української війни, у Хмельницькому перейменували чимало вулиць. Ці зміни пов'язані з декомунізацією, дерусифікацією та вшанування загиблих учасників Майдану й війни. Рішення про перейменування приймають на сесіях міської ради.

За останні чотири місяці, з початку повномасштабного вторгнення, рішення про перейменування вулиць міста приймали один раз. Цей пакет змін включив 45 позицій – вулиць, провулків та проїздів.

Проаналізувавши список у рішенні міської ради, яке прийняте 28 квітня, можна помітити такі особливості:

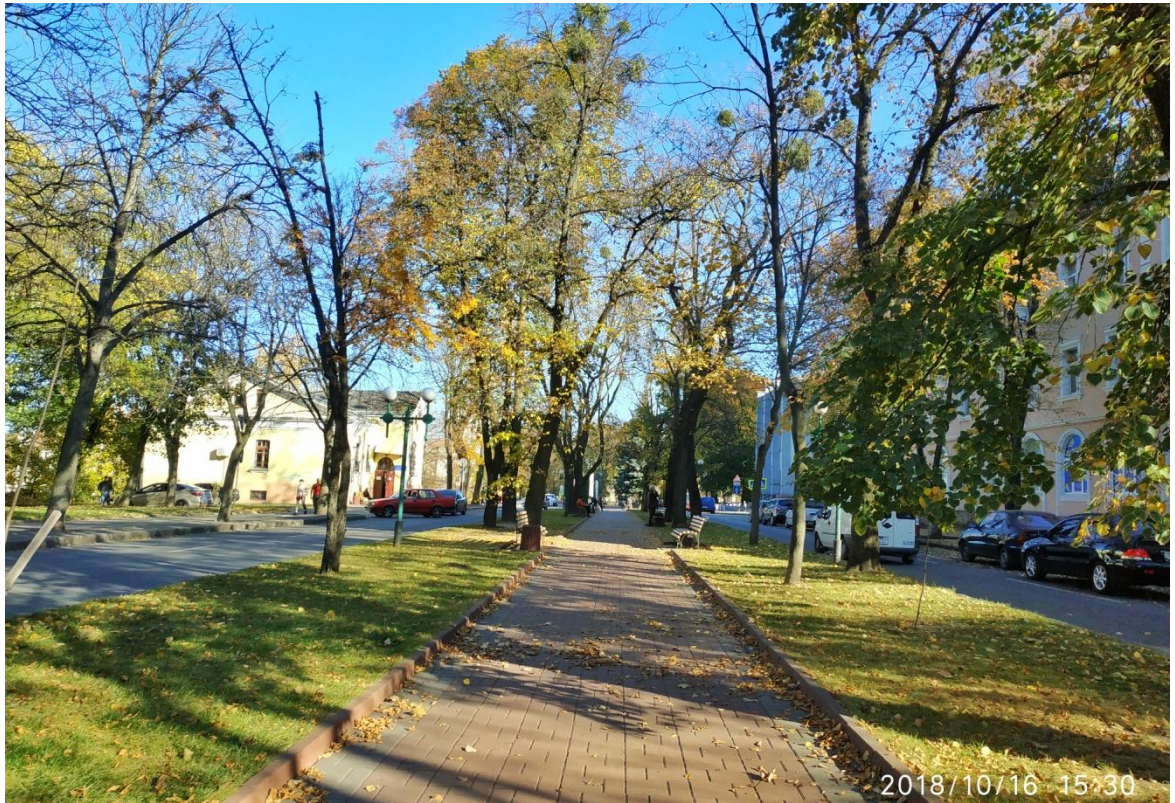
- ✓ найбільше перейменованих вулиць носять імена людей, і змінювали їхні назви також на імена людей;
- ✓ у повних назвах вулиць трапляються три-чотири слова, що нетипово для Хмельницького – зазвичай повна назва містить одне-два слова;
- ✓ вулицям не повертали їхні історичні назви, де це допускається законом про декомунізацію.

Серед перейменованих вулиць є й ті, що розташовані у центрі міста, як от Гагаріна, Пушкіна та Толстого.

З Гагаріна – на Героїв Маріуполя (вулиця та провулок)

Розпочнемо з вулиці, на якій розташована Хмельницька міська рада – вулиці Героїв Маріуполя. У ХІХ столітті вона була складовою частиною Бульвару, прокладеного за планом забудови міста. З 1888 року вулиця почала називатися Старобульварною, а 1926-го її розділили на три частини. Перша стала провулком Медведівським (нині – вулиця Європейська), друга – вулицею Держинського (нині – Свободи) і лише третя зберегла колишню назву.

Однак 12 квітня 1961 року вулицю Старобульварну перейменували на честь першого у світі космонавта Юрія Гагаріна. У цій самій частині міста є однойменний провулок, який виник 1959 року. Тепер обидві вулиці – на честь воїнів Збройних Сил України, прикордонників та бійців полку «Азов» – перейменували у Героїв Маріуполя (скорочені назви: вул. і пров. Героїв Маріуполя). 5

З Некрасова – на Героїв-прикордонників (вулиця та провулок)

Ця вулиця та однойменний провулок розташовані у центральній частині міста, у районі залізничного вокзалу. Мають переважно приватну забудову. Були прокладені за планом забудови міста від 1888 року.

6

У 1930-х вулиця отримала ім'я одного з місцевих діячів громадянської війни Ляндебурського. На честь російського письменника Миколи Некрасова її перейменували 1946-го року. Натомість провулок спершу називався Вокзальним і лише 1964-му став Некрасова. Наразі обидві вулиці перейменували у Героїв-прикордонників (скорочені назви: вул. і пров. Героїв-прикордонників).

З Пушкіна – на Героя України Олексія Скоблі (вулиця та провулок)

Нинішня вулиця Скоблі пролягає вздовж залізниці між Кам'янецькою та Франка. Її проклали на початку минулого століття. У 1911 році вулицю назвали прізвищем тодішнього подільського губернатора Олександра Ейлера. На російського письменника Олександра Пушкіна перейменували 1935-го року.

8

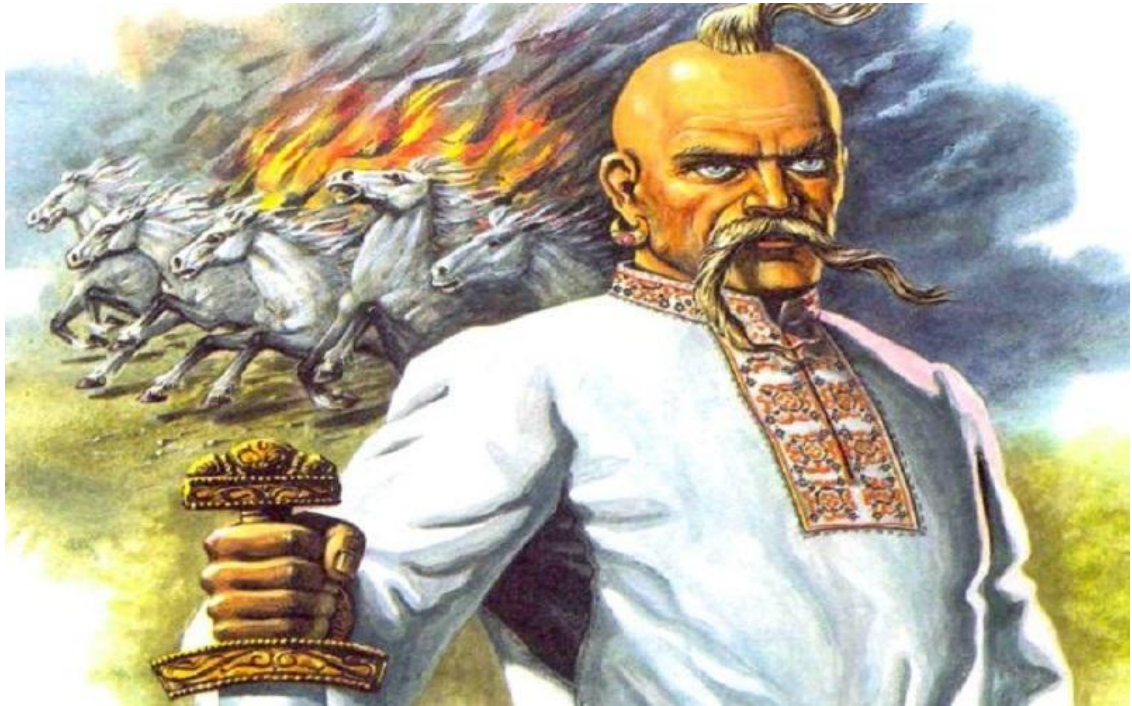

Одноименний провулок теж виник на початку ХХ століття. Спершу називався Ейлеровським, з 1935-го – Шкільним, з 1964-го – Пушкіна. Нині їх перейменували на честь Героя України Олексія Скоблі (скорочені назви: вул. і пров. Скоблі).

Олексій Скобля був білоруським добровольцем, який загинув за Україну. Він народився 14 березня 1990 року в Мінську. У 2015-му приєднався до тактичної групи білорусів, яка входила до Добровольчого українського корпусу «Правий сектор». Згодом став до лав Сил спеціального призначення ЗСУ. Олексій Скобля загинув 13 березня цього року у Київській області під час бою з російськими загарбниками. А 12 квітня Президент України Володимир Зеленський присвоїв йому звання Героя України з відзначенням орденом «Золота Зірка».

З Толстого – на Князя Святослава Хороброго (вулиця)

Вулиця Князя Святослава Хороброго розташована у Південно-Західному мікрорайоні. Вона виникла на початку ХХ століття поблизу колишнього Фельштинського переїзду. Тож спершу розташовані на ній будинки мали поштову адресу «За Фельштинським переїздом». У 1946 році її назвали на честь російського письменника Льва Толстого. Ця вулиця стала однією з головних транспортних магістралей міста після завершення 1986-го транспортної розв'язки на її перетині з Кам'янецькою (тоді – Фрунзе) та продовженні до переїзду, що веде на Дубове.

Нині вулицю Толстого перейменували на Князя Святослава Хороброго (скорочена назва: вул. Князя С. Хороброго). Названа на честь великого князя Київського Святослава Ігоровича (близько 938-972). За час свого правління князь провадив активну зовнішню політику й значно розширив територію Київської Русі, підкорив волзьких булгар, аланів, радимичів, в'ятичів, розгромив Хозарський каганат.

11

З Чехова – на Юрія Руфа (вулиця та провулок)

12

Вулиця розташована у Південно-Західному мікрорайоні міста. Виникла на початку минулого століття й мала поштову адресу «За Фельштинським переїздом». У 1946 році її назвали на честь російського письменника Антона Чехова. У цьому ж мікрорайоні є однойменний провулок, який виник наприкінці 1950-х років. Наразі перейменували на вулицю й провулок Юрія Руфа (скорочені назви: вул. і пров. Руфа).

Юрій Руф (Юрій Романович Дадак) – український поет, учений, громадський діяч і засновник літературного проекту «Дух Нації». Народився 26 вересня 1980 року в Бережанах Тернопільської області. Присвятив своє життя не лише мистецтву, а й боротьбі за незалежність України. З перших днів російського вторгнення в Україну Юрій Руф пішов добровольцем на фронт. У складі львівської 24-ї бригади воював у Луганській області. Там 1 квітня цього року Герой загинув від ворожого мінометного обстрілу.

13

З Ткачука – на Миколи Садовського (вулиця та провулок)

14

Виникли 1996-го року у масиві індивідуальної житлової забудови поблизу перехрестя вулиці Західної Окружної та Львівського шосе. Спершу були названі на честь радянського державного діяча й новатора сільськогосподарського виробництва Григорія Ткачука. Тепер їх перейменували на Миколи Садовського (скорочені назви: вул. і пров. Садовського).

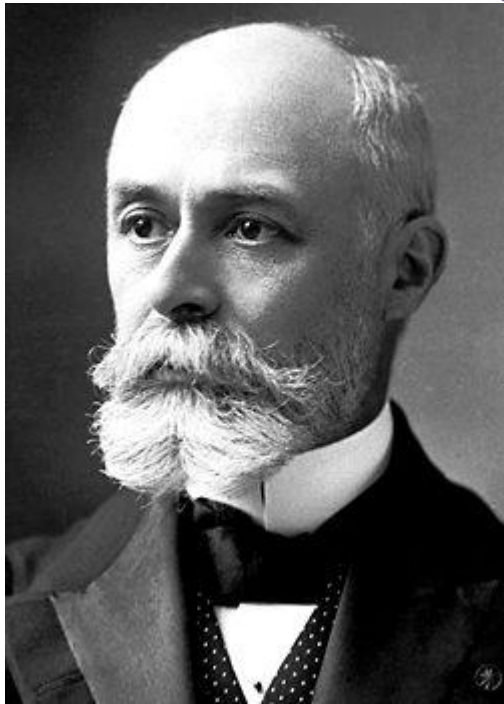

Микола Садовський (1856-1933, справжнє прізвище Тобілевич) – український актор, режисер і громадський діяч, корифей українського побутового театру. Був братом Івана Карпенка-Карого, Панаса Саксаганського й Марії Садовської-Барілотті.

15

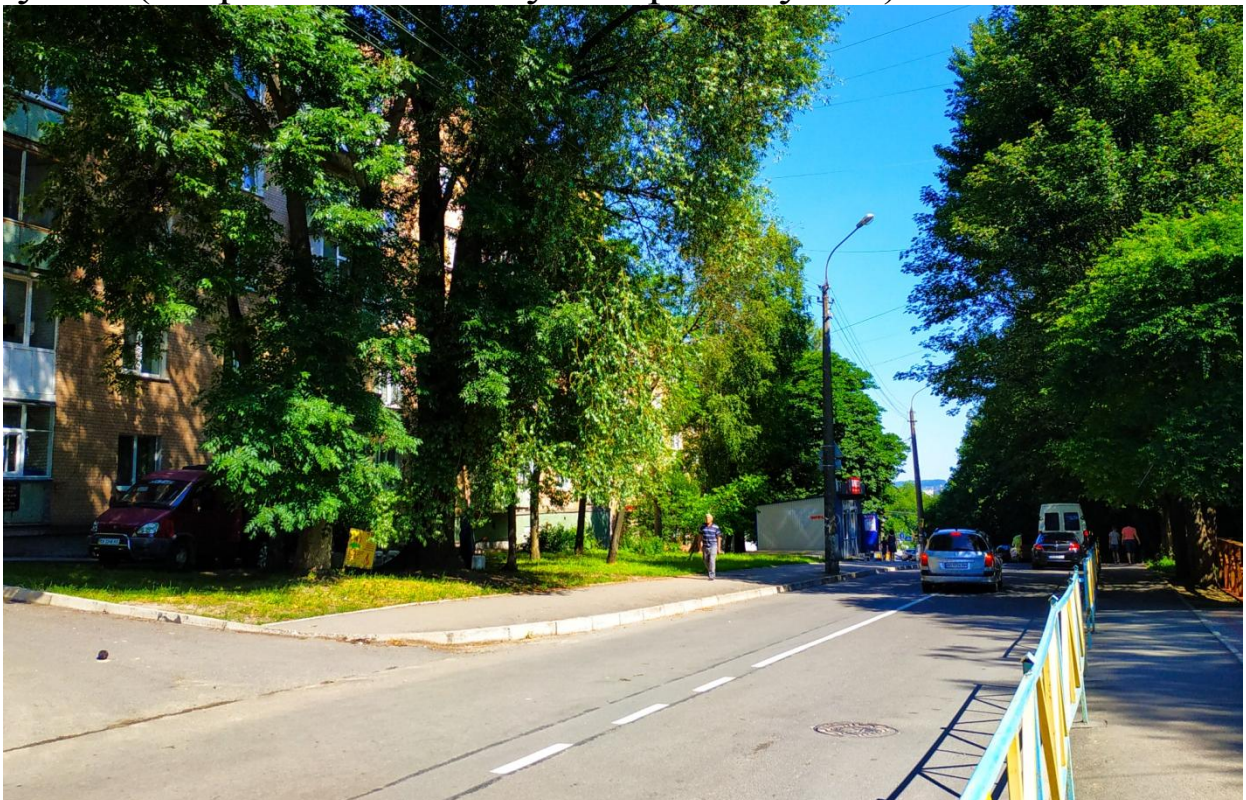

З Хотовицького – на Івана Пулюя (вулиця)

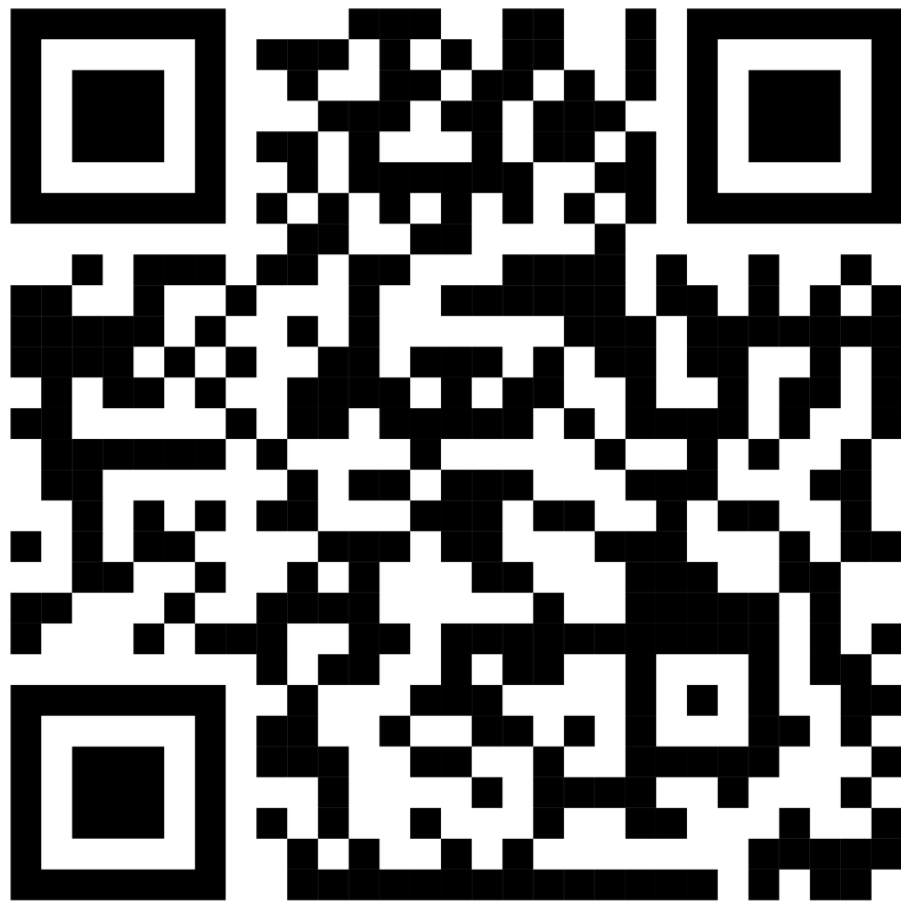

Пролягає між вулицею Тернопільською та Львівським шосе. Виникла у 1970 році й спершу отримала ім'я радянського державного й партійного діяча Володимира Затонського. Але в 1991 році її перейменували на честь одного з основоположників педіатрії в Російській імперії Степана Хотовицького. Нині перейменували на честь Івана Пулюя (скорочені назви: вул. і пров. Пулюя).

16

Іван Пулюй (1845-1918) – український фізик і електротехнік, винахідник, організатор науки, публіцист, перекладач Біблії українською мовою та громадський діяч. Встановив фундаментальні властивості й природу катодних променів, задовго до Вільгельма Рентгена став одним з першовідкривачів X-променів.

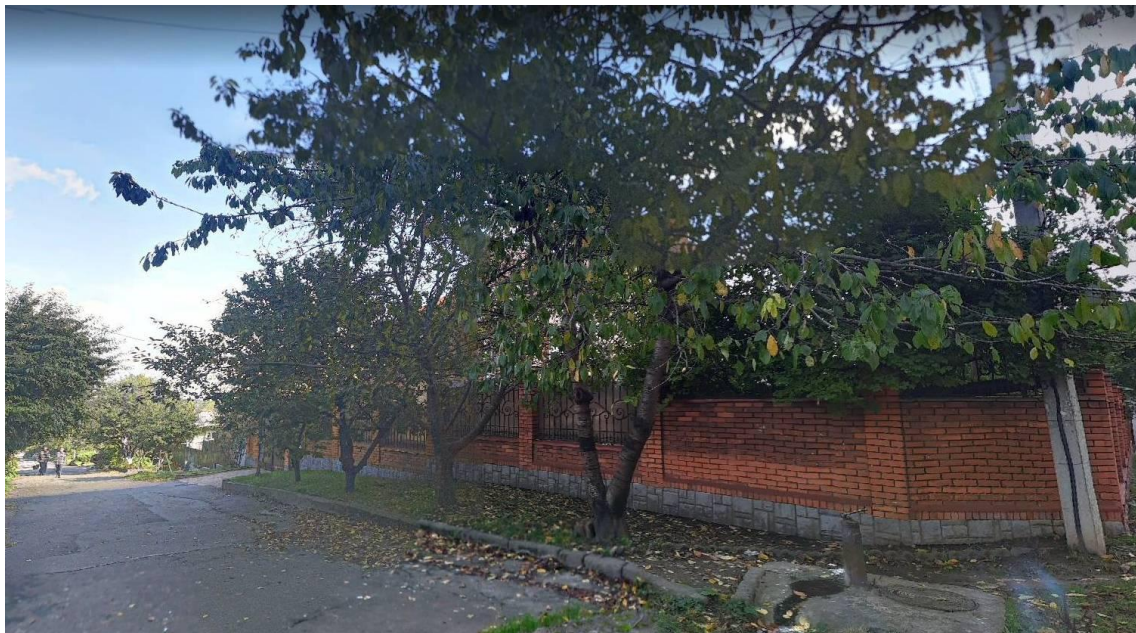

З Рєпіна – на Юрія Косача (провулок)

18

Цей провулок розташований за Кам'янецьким переїздом, між вулицями Кам'янецькою та Сковороди. Виник на початку минулого століття. Спершу називався Провулок №1. Проте 1946 року його перейменували на честь російського художника Іллі Рєпіна. Нині ж – на честь Юрія Косача (скорочена назва: пров. Косача).

Юрій Косач (1908-1990) – український поет, прозаїк, драматург і редактор. Був небожем Лесі Українки та онуком Олени Пчілки.

Центральна публічна бібліотека

вул. Подільська, 78

м. Хмельницький

29000

E-mail: kmcbs.c@gmail.com

Сайт: www.cbs.km.ua